

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ
ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ, ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
& ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ

Δ/ΝΣΗ : ΑΛΥΚΕΣ ΠΟΤΑΜΟΥ
Τ.Κ. : 49 100
ΤΗΛ. : 26610-32859
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Ι. ΦΟΝΤΑΝΑΣ

ΚΕΡΚΥΡΑ, 20/07/2016
Α.Π. : ΟΙΚ. 264/64018
ΠΡΟΣ: Περιφερειακό Συμβούλιο
Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

ΗΛ/ΚΟ ΤΑΧ/ΜΕΙΟ : fontanas@pin.gov.gr

ΘΕΜΑ : «Απόφαση για τη συμμετοχή της ΠΙΝ ως εταίρος στο εταιρικά σχήματα των προτάσεων με τίτλο: “**ANPRESS**- Addressing joint biodiversity pressures by means of improving transnational management and sustainability of Natura 2000 sites and protected areas in Balkan-Mediterranean area” και “**OLIVE-FAUNA**- Impact assessment of the olive trees cultivation on insect biodiversity and the modification of local biotopes in olive groves of Greece, Albania and Cyprus”, που έχουν υποβληθεί στα πλαίσια του Προγράμματος Διακρατικής Συνεργασίας **Interreg «Balkan - Mediterrenean 2014- 2020»** και ειδικότερα στην με αρ. πρωτ. 302277/ΜΑ5873, 1η πρόσκληση.

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

Έχοντας υπόψη:

- Τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 7 του άρθρου 241 του Ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α΄87), καθώς και των άρθρων 186 και 283 παρ. 3 του ίδιου νόμου
- Το άρθρο 190 του Ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης»

- Τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 11 και της παραγράφου 2α του άρθρου 12 του υπ' αριθμ. 147 Προεδρικού Διατάγματος του «Οργανισμού της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων»
- Το εγχειρίδιο Εφαρμογής του Προγράμματος Διαπεριφερειακής Συνεργασίας «**InterregBalkan - Mediterreanean 2014-2020**»
- Την ανάγκη για έγκριση από το Περιφερειακό Συμβούλιο της Π.Ι.Ν. των προτάσεων που υποβάλλονται από την Περιφέρεια σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα.

ΓΕΝΙΚΑ

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία» επελέγη ομόφωνα ως η Διαχειριστική Αρχή του νέου διακρατικού Προγράμματος «Βαλκανικής-Μεσογείου» (Balkan-Mediterranean) της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020.

Στο νέο αυτό Πρόγραμμα, εκτιμώμενου προϋπολογισμού περίπου € 60.000.000, συμμετέχουν

- η Αλβανία
- η Βουλγαρία
- η Κύπρος
- η Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και
- η Ελλάδα.

Το νέο Πρόγραμμα έρχεται να ενισχύσει τους ήδη υπάρχοντες δεσμούς συνεργασίας μεταξύ των περιφερειών της περιοχής και να προωθήσει την οικονομική, κοινωνική, περιβαλλοντική και θεσμική συνοχή μέσω της βελτίωσης της κοινωνικο-οικονομικής ανταγωνιστικότητας και τις θεσμικής επάρκειας στην ευρύτερη περιοχή. Οι άξονες γύρω από τους οποίους θα κινηθεί είναι η προσβασιμότητα, η επιχειρηματικότητα και το περιβάλλον, με έμφαση στη διαχείριση υδάτινων πόρων.

- A. **ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ:** «ANPRESS-Addressing joint biodiversity pressures by means of improving transnational management and sustainability of Natura 2000 sites and protected areas in Balkan-Mediterranean area.»

Η περιφέρεια Ιονίων Νήσων, το Ιόνιο Πανεπιστήμιο, η Περιφέρεια της Αυλώνας, το Ινστιτούτο Ωκεανολογίας της Βουλγαρικής Ακαδημίας της Επιστήμης (BAS), το Ινστιτούτο Διατήρησης της Φύσης της Αλβανίας, συνεργάστηκαν στο πλαίσιο της 1^{ης} Πρόσκλησης την οποία εξέδωσε το **Interreg Balkan - Mediterranean** 2014-2020, για την υποβολή της πρότασης με τίτλο «ANPRESS- Addressing joint biodiversity pressures by mean so improving transnational management and sustainability of Natura 2000 sites and protected areas in Balkan-Mediterranean area».

Επικεφαλής Εταίρος: Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Συνολικός Προϋπολογισμός: 1.350.000 €

Προϋπολογισμός ΠΙΝ: 240.000 €

Η συνεχής παρακολούθηση της περιφερειακής βιοποικιλότητας εντός περιοχών Natura 2000 και των προστατευόμενων περιοχών αποτελεί σημαντική δέσμευση της ΕΕ και των εθνικών περιφερειακών διοικήσεων, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνεχής επικαιροποίηση των δεδομένων σχετικά με καταστάσεις έκτακτης ανάγκης της βιοποικιλότητας. Από την άλλη πλευρά, η φυσική και πολιτιστικής κληρονομιά έχουν ισχυρές επιρροές με την οικονομική ανάπτυξη συμβάλλοντας στην αειφόρο ανάπτυξη και την απασχόληση. Αυτή η προσέγγιση, που έχει ως βάση το οικοσύστημα, απειλείται στις μέρες μας με τις σημαντικές πιέσεις που προκαλούν οι ανθρωπογενείς δραστηριότητες, όπως η βιομηχανία, η γεωργία, οι μεταφορές, καθώς και οι πιέσεις μιας πιο σύνθετης προέλευσης, όπως η κλιματική αλλαγή και η τυχαία εμφάνιση ξένων ειδών στα ευάλωτα ενδιαίτηματα. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις υποβάθμισης του περιβάλλοντος, καθώς και η αναποτελεσματική

χρήση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων αναδύονται ως σημαντικές κοινές απειλές στην περιοχή των Βαλκανίων Μεσογείου.

Στόχος του έργου ANPRESS- Addressing joint biodiversity pressures by mean so improving transnational management and sustainability of Natura 2000 sites and protected areas in Balkan-Mediterranean area» αποτελεί η ενίσχυση της διακρατικής συνεργασίας για την αντιμετώπιση των πιέσεων της βιοποικιλότητας μέσω της μεταφοράς τεχνολογίας και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης.

Αυτό θα επιτευχθεί με από την υλοποίηση τεσσάρων (4) βασικών στόχων:

1. Διακρατικά δίκτυα για την αναγνώριση, χαρτογράφηση και αξιολόγηση των πιέσεων που δέχεται η βιοποικιλότητα σε σχέση με δημογραφικές, οικονομικές, και αστικές πιέσεις (π.χ. από τη βιομηχανία, τη γεωργία, την κλιματική αλλαγή, τα ξένα είδη, μεταφορές, κλπ).
2. Την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών χαμηλού κόστους έξυπνης παρακολούθησης και ειδικά εργαλεία λήψης αποφάσεων ενίσχυσης της παρακολούθησης και διαχείρισης της περιοχών Natura 2000 και των προστατευόμενων περιοχών.
3. Ρύθμιση διακρατικών στρατηγικών για τη διακυβέρνηση, τη διαχείριση και την αξιοποίηση των προστατευόμενων περιοχών και περιοχών Natura 2000, εξασφαλίζοντας μείωση της περιβαλλοντικής πίεσης.
4. Συγκεκριμένες πιλοτικές δράσεις για την προώθηση του αειφόρου τουρισμού σε προστατευόμενες περιοχές μέσω της μεταφοράς βέλτιστων πρακτικών και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του προγράμματος.

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Το κύριο αναμενόμενο αποτέλεσμα είναι η σωστή διαχείριση και προστασία των περιοχών NATURA 2000. Επιπλέον σημαντικά και αναμενόμενα αποτελέσματα, τα οποία συμβάλουν στην σημαντικά στο κύριο, είναι η υλοποίηση ή / και η λειτουργία των περιφερειακών παρατηρητηρίων και των σχετικών κοινών συστημάτων πληροφοριών για την παρακολούθηση της βιοποικιλότητας. Στην υλοποίηση του

βασικού στόχου του έργου θα συμβάλλει σημαντικά η χάραξη στρατηγικών / κατευθυντήριων γραμμών και οι φορείς λήψης αποφάσεων στη δημιουργία συστήματος υποστήριξης για τη διαχείριση και αξιοποίηση των προστατευόμενων περιοχών, πιλοτικά προγράμματα για τη βιώσιμη διαχείριση και αξιοποίηση της προστατευόμενων περιοχών. Τέλος, βασικό ρόλο θα παίξει ο σχεδιασμός τουριστικών διαδρομών για την αξιοποίηση των προστατευόμενων περιοχών και των περιοχών του δικτύου Natura 2000 και η διασυννοριακή πύλη για τουριστική προβολή.

Ο συνολικός προϋπολογισμός για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανέρχεται σε 240.000 ευρώ.

Το έργο αποτελείται από τις παρακάτω κατηγορίες δαπανών :

Staff costs (έξοδα προσωπικού)	59.500 ευρώ
Office & administration costs (έξοδα Γραφείου & διαχείρισης έργου)	8.500 ευρώ
Travel & accommodation (έξοδα ταξιδιών & διαμονής)	7.500 ευρώ
External expertise and services (έξοδα Εξωτερικής εμπειρογνωμοσύνης)	158.000 ευρώ
Equipment (Εξοπλισμός)	6.500 ευρώ

B. ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ: “OLIVE-FAUNA- Impact assessment of the olive trees cultivation on insect biodiversity and the modification of local biotopes in olive groves of Greece, Albania and Cyprus”

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, η Αμερικάνικη Γεωργική Σχολή, το Ιόνιο Πανεπιστήμιο, το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, το Κέντρο Μεταφοράς Τεχνολογίας της Αυλώνας, συνεργάστηκαν στο πλαίσιο της 1^{ης} Πρόσκλησης την οποία εξέδωσε το **Interreg Balkan - Mediterranean** 2014-2020, για την υποβολή της πρότασης με τίτλο: “**OLIVE-FAUNA- Impact assessment of the olive trees cultivation on insect biodiversity and the modification of local biotopes in olive groves of Greece, Albania and Cyprus**”.

Επικεφαλής Εταίρος: Αμερικάνικη Γεωργική Σχολή

Συνολικός Προϋπολογισμός: 780.000 €

Προϋπολογισμός ΠΙΝ: 100.000 €

Η ελιά και η παραγωγή ελαιολάδου αποτελεί έναν πολύ ανταγωνιστικό τομέα στην Ελλάδα και έναν αναπτυσσόμενο τομέα στην Αλβανία και την Κύπρο. Η Ελλάδα είναι μία από τις τρεις χώρες που αθροιστικά παράγουν περισσότερο από το 75% του ελαιολάδου στον κόσμο. Η εκτεταμένη καλλιέργεια της ελιάς στην Ελλάδα σε συνδυασμό με την εφαρμογή των φυτοφαρμάκων μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη σημαντική απώλεια της βιοποικιλότητας εντόμων μέσα στους ελαιώνες. Αντίθετα, στην Κύπρο και την Αλβανία, όπου η καλλιέργεια της ελιάς έχει αναπτυχθεί πρόσφατα και βασίζεται κυρίως σε παραδοσιακές πρακτικές, η βιοποικιλότητα του έντομου πιστεύεται ότι είναι λιγότερο επηρεασμένη.

Η κύρια ιδέα του προτεινόμενου έργου είναι να αξιολογηθεί ο αντίκτυπος της καλλιέργειας ελιάς και της χρήσης φυτοφαρμάκων για την πανίδα εντόμων των

ελαιώνων. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, η βιοποικιλότητα και η κατανομή των εντόμων θα μετρηθεί και θα συγκριθεί με ιδιαίτερα παραγωγικούς ελαιώνες της Ελλάδας, με λιγότερο παραγωγικούς και πιο παραδοσιακές καλλιέργειες στην Αλβανία και την Κύπρο. Η διατήρηση των τοπικών φυσικών βιοτόπων εξαρτάται κυρίως από την προστασία της βιοποικιλότητας. Μια μεγάλη ποικιλία εντόμων εντός των ελαιώνων αντιπροσωπεύουν άγριους πληθυσμούς, η διατήρηση των οποίων θεωρείται προτεραιότητα από την οδηγία για τους οικοτόπους (οδηγία ΕΚ 92/43 / ΕΟΚ, 1992). Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα Βαλκάνια θεωρούνται ως ευρωπαϊκό hotspot βιοποικιλότητας, οι περιοχές της σύμπραξης του έργου θα πρέπει να επωφεληθούν από τη διατήρηση του βιολογικού πλούτου και ενδημισμού, παράγοντες που αποτελούν μέρος της φυσικής κληρονομιάς τους. Επιπλέον, με τη μέτρηση της βιοποικιλότητας, τα επεκτατικά αλλόχθονα είδη που δεν υπήρχαν στο παρελθόν, μπορούν να ανιχνευθούν.

Στόχοι

Το προτεινόμενο έργο έχει ως στόχο τη μέτρηση της βιοποικιλότητας των ειδών εντόμων (τον πλούτο των ειδών) που κατοικούν στο οικοσύστημα ελαιώνες / ελιών στην Ελλάδα, η Κύπρος και η Αλβανία, και να τα κατηγοριοποιήσει με βάση την οικολογική και οικονομική σημασία τους.

Τα συλλέγοντα δείγματα θα χωριστούν σε 4 κατηγορίες ανάλογα με τη σημασία τους, ως εξής: (i) Προστατευόμενα είδη / απειλούμενα έντομα, (ii) Νέα ή χωροκατακτητικών ειδών, (iii) Επιβλαβή παράσιτα και (iv) Τα ωφέλιμα έντομα. Σύμφωνα με τη Διεθνή Ένωση για τη Διατήρηση της Φύσης (IUCN) των τριών συνιστωσών της βιοποικιλότητας είναι η ποικιλότητα των ειδών, η ποικιλομορφία των οικοσυστημάτων και της γενετικής ποικιλομορφίας. Έχοντας ήδη εξετάσει τα δύο πρώτα συστατικά σε ελαιώνες, ιδιαίτερα για την πρώτη κατηγορία των συλλεγέντων εντόμων (i), θα εξεταστεί η γενετική ποικιλομορφία των απειλούμενων ειδών. Η γενετική ποικιλότητα είναι ένας σημαντικός παράγοντας διασφάλισης της μακροπρόθεσμης επιβίωσης των ειδών αυτών. Η κλιματική αλλαγή σε συνδυασμό με τη μεσολάβηση του ανθρώπου είχε ως αποτέλεσμα την εισβολή νέων ειδών στα οικοσυστήματα, όπου δεν υπήρχαν προηγουμένως.

Εισβολές νέων ειδών μπορεί να μετατοπίσουν την ισορροπία και να διαταράξουν τη σταθερότητα ενός οικοσυστήματος και μπορούν επίσης να είναι υπεύθυνες για την εισαγωγή των παθογόνων παραγόντων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη δημόσια υγεία. Ο τελικός στόχος είναι να μελετηθούν/ διερευνηθούν οι φυσικοί εχθροί του δάκου της ελιάς από τα ωφέλιμα έντομα (iii) με σκοπό την ανάπτυξη νέων στρατηγικών βιολογικού ελέγχου για το μετριασμό των πληθυσμών τους.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

1. Αξιολόγηση της γενετικής ποικιλότητας των ευεργετικών και τα προστατευόμενων εντόμων, ένα χαρακτηριστικό που είναι ζωτικής σημασίας για τη μακροπρόθεσμη επιβίωσή τους.
2. Η ανίχνευση της διείσδυσης μη ιθαγενών εντόμων που μπορεί να εμφανίζονται ως αποτέλεσμα της κλιματικής αλλαγής και πώς αλληλεπιδρούν με τα γηγενή έντομα.
3. Αξιολόγηση των επιπτώσεων από τους φυσικούς εχθρούς του δάκου της ελιάς.
4. Χρήση των εργαλείων ΤΠΕ που αναπτύχθηκαν σε προηγούμενα ευρωπαϊκά χρηματοδοτούμενων έργα (e-olive), σε περιοχές αναφοράς στην Ελλάδα, την Κύπρο και την Αλβανία για τον προσδιορισμό (μοντέλο) του αντίκτυπου του δάκου στις ελιές.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα του προτεινόμενου έργου είναι:

1. Η παρακολούθηση της βιοποικιλότητας στους ελαιώνες στην Ελλάδα, την Αλβανία και Κύπρος
2. Ανάπτυξη των κατάλληλων στρατηγικών διαχείρισης για τους πληθυσμούς των διαφορετικών ειδών εντόμων των ελαιώνων στην Ελλάδα, η Αλβανία και η Κύπρος.
3. Έκθεση των στρατηγικών αυτών με τις τοπικές αρχές και την υπόδειξη των πρακτικών για τη διατήρηση της πανίδας των έντομων στους ελαιώνες.

4. Ευαισθητοποίηση του κοινού για τον κίνδυνο της μείωσης της βιοποικιλότητας από τυπωμένα φυλλάδια που περιγράφουν την επίδραση της χρήσης εκτεταμένων γεωργικών φαρμάκων στους ελαιώνες.

5. Δημιουργία μια ιστοσελίδα στη διάθεση του κοινού, με τα δεδομένα βιοποικιλότητας εντόμων μέσα στους ελαιώνες.

7. Οργάνωση και υλοποίηση μιας στρατηγικής διάδοσης πληροφοριών που αφορούν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Μεθοδολογία

Η υλοποίηση του προτεινόμενου έργου χωρίζεται σε 6 πακέτα εργασίας (WP) διαρθρώνεται ως εξής:

ΠΕ1. Διαχείριση και συντονισμός του έργου

ΠΕ2. Επικοινωνία & Διάδοση: Αυτή η εργασία περιλαμβάνει την ανάπτυξη ενημερωτικού υλικού (ηλεκτρονική και έντυπη μορφή), την διάδοση στα μέσα μαζικής ενημέρωσης (εφημερίδες και blogs) και δημιουργία μιας νέας ιστοσελίδας.

ΠΕ3. Αξιολόγηση της βιοποικιλότητας (διανομή ειδών) από τα έντομα - ελαιώνες επιλογής.

ΠΕ4. Βιολογικοί Δείκτες

ΠΕ5. Πιλοτική Εφαρμογή

ΠΕ6: Δημοσιότητα- Διάδοση αποτελεσμάτων του έργου

Το έργο αποτελείται από τις παρακάτω κατηγορίες δαπανών :

Staff costs (έξοδα προσωπικού)	27.000ευρώ
Office & administration costs (έξοδα	4.000ευρώ

Γραφείου & διαχείρισης έργου)	
Travel & accommodation (έξοδα Ταξιδιών & διαμονής)	7.700 ευρώ
External expertise and services (έξοδα Εξωτερικής εμπειρογνωμοσύνης)	54.800 ευρώ
Equipment (Εξοπλισμός)	6.500 ευρώ

ΕΙΣΗΓΟΥΜΑΣΤΕ

Την έγκριση συμμετοχής της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων στην πρόταση:

1. **“ANPRESS-** Addressing joint biodiversity pressures by means of improving transnational management and sustainability of Natura 2000 sites and protected areas in Balkan-Mediterranean area”
2. **“OLIVE-FAUNA-** Impact assessment of the olive trees cultivation on insect biodiversity and the modification of local biotopes in olive groves of Greece, Albania and Cyprus”

Οι οποίες προτάθηκαν στα πλαίσια της 1^{ης} πρόσκλησης του Προγράμματος Διακρατικής Συνεργασίας «**Interreg Balkan - Mediterrean 2014-2020**».

Ο ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ
ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ, ΔΙΚΤΥΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΦΟΝΤΑΝΑΣ

